

İlgili Kanun / Madde
5510 S. SSGSK. /96

T.C
YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2022/4804

Karar No. 2022/8910

Tarihi: 13.06.2022

- AYLIK KOŞULLARINI YİTİRME NEDENİYLE YERSİZ ÖDEMENİN TAHSİLİ
- SİGORTALININ İPTAL EDİLEN SİGORTALILIK SÜRESİ VEYA PRİMİ DÜŞÜLDÜĞÜNDE KISMİ AYLIK TAM AYLIK KOŞULLARININ OLUŞUP OLUŞMADIĞI İNCELENMELİ
- PRİM BORCUNUN CÜZİ BİR TUTAR OLMASI HALİNDE AYLIK KOŞULLARININ OLUŞMADIĞI SONUCUNA ULAŞILMAMASI GEREKTİĞİ

ÖZETİ: Aylık koşullarını yitiren sigortalının yersiz aylık ödemesi nedeniyle iade ile yükümlü olduğu açık ise de, Dairemizin önceki bozma ilamında da belirtildiği şekilde, sigortalılık süresi, prim ödeme gün sayısı ve prim borcu olmaması yönünden yaşlılık aylığı şartlarının oluşup oluşmadığı değerlendirilmeli ve Kurum tarafından iptal edilerek, davacının prim hesabından çıkarılan prim dahil edilmediğinde, davacı açısından kısmi aylık /tam aylık koşullarının oluşup oluşmadığı irdelenmeli, oluşması halinde bu koşulların oluştuğu tarihi takip eden ay başından itibaren aylık bağlanabileceği gözetilmelidir. Yine, yaş, sigortalılık süresi ile prim ödeme gün sayısı koşullarının yerine getirilmiş bulunması, ancak cüzi fark prim borcu olduğunun belirlenmesi durumunda, dönemin ekonomik şartlarına göre, prim borcunun cüzi bir tutar olup, bu tutarın Kurumca her zaman tahsilinin mümkün olduğu anlaşılabilirdiği taktirde, cüzi prim borcu bulunması nedeniyle aylık koşullarının oluşmadığı yönünde değerlendirme yapılmamalıdır.

DAVA: Davacı ve birleşen dava davalısı Kurum, yersiz yapılan ödemenin faizi ile iadesine, davalı ve birleşen dava davacısı Mahmut Miran mirasçıları, Kurum işleminin iptali ile borçlu olmadığının tespitine karar verilmesini talep etmiştir.

Mahkemece, bozma ilamına uyularak yapılan yargılama neticesinde ilamında belirtildiği şekilde, Kurum tarafından yersiz ödemenin iadesi istemi ile açılan davanın kabulüne, sigortalı Mahmut Miran mirasçıları tarafından Kurum işleminin iptali istemi ile açılan davanın reddine karar verilmiştir.

Hükmün, Hasan Tekin vekili ve Mahmut Miran mirasçıları vekillerince temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi Özlem Saraç Coşkun tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

1-Dosyadaki yazılara, toplanan delillere ve hükmün dayandığı gerektirici sebeplere göre, davalı Hasan Tekin vekilinin tüm, davalı/karşı davacı Mahmut Miran mirasçıları vekilinin sair temyiz itirazlarının reddine karar verilmiştir.

2-Mahkemece uyulmasına karar verilen Dairemizin önceki bozma ilamında “ davacının sicil dosyası getirilerek sigortalılık süresi ve prim borcu olan dönemler belirlenmeli, sigorta müfettiş raporunun tamamı getirilerek usulsüz prim aktarımı olan dönemlere ilişkin ve primlerin ödendiğinin ispatı yönünde davacının varsa tüm makbuz ve ödemeye ilişkin yazılı delilleri saplanmalı, Bingöl Ağır Ceza Mahkemesindeki davanın sonucu beklenmeli, sonucuna göre sigortalılık süresi, prim ödeme gün sayısı ve prim borcu olmaması yönünden davacının yaşlılık aylığı şartları değerlendirilmeli, mevcut sigortalılık süresine göre yaşlılık aylığı şartlarının oluşmaması halinde 5510 sayılı Yasa m.96, (a) ve (b) bendlerine göre yersiz ödeme nedeniyle Kurum alacağı belirlenmelidir.” denilmiş, her ne kadar, mahkemece bozma ilamına uyulmuşsa da, bozma gereği tümüyle yerine getirilmemiştir.

Aylık koşullarını yitiren sigortalının yersiz aylık ödemesi nedeniyle iade ile yükümlü olduğu açık ise de, Dairemizin önceki bozma ilamında da belirtildiği şekilde ,sigortalılık süresi, prim ödeme gün sayısı ve prim borcu olmaması yönünden yaşlılık aylığı şartlarının oluşup oluşmadığı değerlendirilmeli ve Kurum tarafından iptal edilerek, davacının prim hesabından çıkarılan prim dahil edilmediğinde, davacı açısından kısmi aylık /tam aylık koşullarının oluşup oluşmadığı irdelenmeli, oluşması halinde bu koşulların oluştuğu tarihi takip eden ay başından itibaren aylık bağlanabileceği gözetilmelidir. Yine, yaş, sigortalılık süresi ile prim ödeme gün sayısı koşullarının yerine getirilmiş bulunması, ancak cüzi fark prim borcu olduğunun belirlenmesi durumunda, dönemin ekonomik şartlarına göre, prim borcunun cüzi bir tutar olup, bu tutarın Kurumca her zaman tahsilinin mümkün olduğu anlaşılabilirliği taktirde, cüzi prim borcu bulunması nedeniyle aylık koşullarının oluşmadığı yönünde değerlendirme yapılmamalıdır.

Mahkemenin, yukarıda açıklanan esaslar doğrultusunda araştırma yaparak elde edilecek sonuca göre karar vermesi gerekirken, eksik inceleme ve yanılıklı

değerlendirme sonucu yazılı şekilde hüküm kurması, usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O halde, davalı karşı davacı Mahmut Miran mirasçuları vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, temyiz harcının istek halinde temyiz eden Mahmut Miran mirasçılarına iadesine, aşağıda yazılı temyiz harcının davalı Hasan Tekin'den alınmasına, 13.06.2022 gününde oybirliğiyle karar verildi.